

**PROGRAM STUDIÓW WYŻSZYCH
ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ W ROKU AKADEMICKIM
2021/2022**

data zatwierdzenia przez Radę Instytutu
27.04.2021

korekta 28.09.2021

.....
pieczęć i podpis dyrektora

Studia wyższe na kierunku	Geografia
Dziedzina/y	Nauk społecznych, nauk ścisłych i przyrodniczych
Dyscyplina wiodąca (% udział)	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (51%)
Pozostałe dyscypliny (% udział)	Nauki o Ziemi i środowisku (49%)
Poziom	II stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma prowadzenia	Stacjonarne
Specjalności	A) Nauczycielskie: Geografia, Geografia z wiedzą o społeczeństwie, Geografia z podstawami przedsiębiorczości. B) Nienauczycielskie: Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, Nauki o Ziemi i środowisku.
Punkty ECTS	120 (nauczycielskie z drugim przedmiotem 141)
Czas realizacji (liczba)	4 semestry

semestrów)	
Uzyskiwany tytuł zawodowy	magister
Warunki przyjęcia na studia	<p>Konkurs dyplomów studiów wyższych (licencjata, inżyniera, magistra) - dla absolwentów kierunków „geografia”, „gospodarka przestrzenna”, „turystyka i rekreacja” lub „ochrona środowiska”.</p> <p>Egzamin pisemny (test) z geografii - dla absolwentów studiów wyższych (licencjackich, inżynierskich, magisterskich) innych kierunków.</p> <p>Na specjalność nauczycielską rekrutowani są jedynie absolwenci studiów pierwszego stopnia kierunku geografia.</p> <p>Obcokrajowcy, którzy kończyli szkołę średnią poza Polską i nie mają na świadectwie dojrzałości pozytywnego wyniku egzaminu maturalnego z języka polskiego lub ukończonych studiów I stopnia prowadzonych w języku polskim przystępują do egzaminu z podstaw języka polskiego (poziom B1), sprawdzającego umiejętności komunikacyjne w tym języku (w formie testu pisemnego lub egzaminu ustnego z wykorzystaniem technologii komunikacyjnej, tj. wideokonferencji – do wyboru przez kandydata). Do dalszych etapów rekrutacji są dopuszczane osoby, które mają pozytywny wynik tego egzaminu.</p>

Efekty uczenia się

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Symbol charakterystyk II stopnia ²
WIEDZA			
K_WG01	Rozumie filozoficzne uzasadnienie geograficznych badań naukowych.	P7S_WG	P7S_WG
K_WG02	Zna główne kierunki badawcze i osiągnięcia geografii nowożytnej, zwłaszcza nowe koncepcje metodologiczne.	P7S_WG	P7S_WG
K_WG03	Rozumie i charakteryzuje poszczególne geokomponenty w różnych skalach przestrzennych i czasowych	P7S_WG	P7S_WG
K_WG04	Orientuje się w zagadnieniach związanych sekularnymi i ekstremalnymi (katastrofalnymi) zjawiskami z zachodzącymi w środowisku geograficznym	P7S_WG	P7S_WG
K_WG05	Zna specjalistyczną literaturę, zaawansowany aparat pojęciowy oraz metody badawcze w geografii (w ujęciu teoretycznym i praktycznym).	P7S_WG	P7S_WG
K_WG06	Rozumie i charakteryzuje w sposób zawansowany różne przejawy społeczno-gospodarczej działalności	P7S_WG	P7S_WG

¹ Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz.64)

² Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218).

	człowieka w środowisku geograficznym.		
K_WG07	Rozumie i objaśnia współzależności między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami krajobrazu Ziemi oraz potrafi scharakteryzować globalne i regionalne procesy przyrodnicze, społeczne i gospodarcze. Wyjaśnia ich genezę i skutki	P7S_WG	P7S_WG
K_WG08	Rozumie znaczenie rozwoju kapitału ludzkiego oraz przemysłu zaawansowanych technologii i usług edukacyjnych, badawczo -rozwojowych i informatycznych w warunkach gospodarki opartej na wiedzy.	P7S_WG	P7S_WG
K_WG09	Rozumie podstawy działania infrastruktur informacji przestrzennej oraz zna możliwości zastosowania narzędzi geoinformatycznych w geografii.	P7S_WG	P7S_WG
K_WK01	Dostrzega konflikty między przyrodniczymi a społeczno -kulturowymi składnikami powłoki krajobrazowej Ziemi dogłębnie wyjaśnia przyczyny ich wystąpienia oraz proponuje optymalne sposoby ich rozwiązania.	P7S_WK	P7S_WK
K_WK02	Wymienia najważniejsze współczesne przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i kulturowe problemy w skali lokalnej, regionu i globalnej, potrafi wyjaśnić ich genezę i konsekwencje.	P7S_WK	P7S_WK
K_WK03	Zna i rozumie procesy globalizacji w sferze społeczno -gospodarczej i kulturowej oraz mechanizmy integracji europejskiej, w tym główne polityki prowadzone w ramach UE.	P7S_WK	P7S_WK
K_WK04	Wymienia i rozumie działanie instrumentów polityki regionalnej (krajowych i Unii Europejskiej) oraz ich wpływ na rozwój lokalny i regionalny.	P7S_WK	P7S_WK
K_WK05	Potrafi analizować przyczyny, przewidywać przebieg procesów i zjawisk w przyrodzie, skutki klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych oraz konsekwencje wybranych procesów ekonomicznych i społecznych.	P7S_WK	P7S_WK
K_WK06	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii.	P7S_WK	P7S_WK
K_WK07	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.	P7S_WK	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI			
K_UW01	Potrafi wybrać i zastosować optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych geograficznych.	P7S_UW	P7S_UW
K_UW02	Umie odnaleźć i wybierać niezbędne informacje z literatury fachowej i innych źródeł, także w języku angielskim w wybranej subdyscyplinie.	P7S_UW	P7S_UW
K_UW03	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na rozwiązanie złożonych problemów geograficznych; poprawnie wnioskuje na podstawie danych dotyczących różnicowania przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej i kulturowej) korzystając z różnych źródeł, syntetyzując różnorodne kategorie informacji, planuje i wykonuje obserwacje, eksperymenty, symulacje i interpretuje wyniki analiz.	P7S_UW	P7S_UW
K_UW04	Objaśnia przyczyny i skutki różnicowania warunków przyrodniczych, zjawisk społeczno-gospodarczych i kulturowych oraz przewiduje dalszy ich przebieg.	P7S_UW	P7S_UW
K_UW05	Umie rozpoznać i opracować wybrany problem dotyczący różnicowania terytorialnego komponentów środowiska geograficznego, potrafi wyjaśnić zmiany w tym różnicowaniu, wpływające na nie czynniki oraz	P7S_UW	P7S_UW

	przewidywać konsekwencje tych zmian. Wyniki prezentuje w formie pisemnej pracy lub referatu z poprawną dokumentacją.		
K_UK01	Posługuje się specjalistyczną terminologią geograficzną w języku polskim oraz języku angielskim, szczególnie w wybranej subdyscyplinie.	P7S_UK	P7S_UK
K_UK02	Potrafi przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej prezentacji oraz ich streszczenie w języku obcym.	P7S_UK	P7S_UK
K_UK03	Popularyzuje wiedzę geograficzną w zakresie studiowanej specjalności, prowadzić debatę przyczyniając się do upowszechniania wiedzy z zakresu geografii w społeczeństwie.	P7S_UK	P7S_UK
K_UK04	Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7S_UK	P7S_UK
K_UO01	Poprawnie przygotowuje pracę na poziomie pracy magisterskiej spełniającą wymagania formalne stawiane takim pracom	P7S_UO	P7S_UO
K_UO02	Potrafi kierować pracą zespołu i prowadzić debatę naukową dotyczącą zagadnień geograficznych.	P7S_UO	P7S_UO
K_UO03	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystującej wiedzę z zakresu geografii.	P7S_UO	P7S_UO
K_UU01	Uświadamiając sobie tempo współczesnych przemian cywilizacyjnych, aktywnie przez całe życie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny, wykazując przy tym postawę przedsiębiorczą.	P7S_UU	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_KK01	Posiada nawyk korzystania ze sprawdzonych źródeł informacji naukowej i krytycznego wnioskowania zgodnie z zasadą tzw. chłodnego naukowego sceptycyzmu.	P7S_KK	P7S_KK
K_KK02	Rozumie wartość różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz potrzebę stosowania zasad postępowania wynikających z poczucia odpowiedzialności za stan ekosystemów i zasobów Ziemi.	P7S_KK	P7S_KK
K_KO01	Rozumiejąc zagrożenia wynikające z warunków pracy wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo pracy własnej i innych oraz za realizację podjętych prac i zobowiązań.	P7S_KO	P7S_KO
K_KO02	Postępuje zgodnie z zasadami etyki, rozumiejąc szczególną odpowiedzialność kadr naukowych za przyszłość społeczeństwa.	P7S_KO	P7S_KO
K_KO03	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	P7S_KO	P7S_KO
K_KR01	Rozumie rolę geografów jako specjalistów w zakresie badania, objaśniania, interpretowania i monitorowania zmian w środowisku geograficznym.	P7S_KR	P7S_KR

Sylwetka absolwenta	Po ukończeniu studiów, napisaniu pracy magisterskiej oraz złożeniu egzaminu magisterskiego absolwent rozumie mechanizmy zarządzania środowiskiem przyrodniczym oraz mechanizmy rozwoju społeczno-gospodarczego różnej skali systemów przestrzennych (od skali lokalnej po skalę regionalną, krajową i
---------------------	---

	<p>globalną). Zdobytą wiedzę potrafi wykorzystać w sposób praktyczny podejmując pracę zawodową lub dalszy rozwój naukowy.</p> <p>Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu poszczególnych dyscyplin geograficznych, opartą o szerokie podstawy nauk przyrodniczych, humanistycznych i społecznych. Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu metodologii nauk geograficznych, metod analizy przestrzennej oraz statystyki umożliwiające własny rozwój naukowy w wybranej przez siebie szczegółowej dyscyplinie naukowej (geografii fizycznej, społeczno-ekonomicznej, regionalnej) oraz w pracy zawodowej.</p> <p>Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze, dobierać odpowiednie metody badawcze i prowadzić badania (terenowe, laboratoryjne), opracowywać wyniki badań z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi i technik, formułować wnioski i prezentować je w formie opracowań naukowych, jak również w formie popularnonaukowej.</p> <p>W swojej pracy potrafi korzystać ze specjalistycznej literatury, wykorzystuje i potrafi tworzyć różnego typu bazy danych geograficznych i statystycznych, posługuje się ogólnymi i specjalistycznymi opracowaniami kartograficznymi, sprawnie posługuje się podstawowymi instrumentami pomiarowymi służącymi do pozyskiwania danych o środowisku geograficznym, ma podstawową wiedzę z zakresu geoinformacji oraz teledetekcji, potrafi wykonywać zaawansowane analizy z wykorzystaniem narzędzi GIS. Wykorzystując zdobytą wiedzę i umiejętności potrafi wykonywać badania i opracowania na potrzeby monitorowania środowiska geograficznego oraz planowania strategii rozwoju lokalnych i regionalnych układów przestrzennych.</p> <p>Ponadto posiada poszerzoną wiedzę, oraz umiejętności z zakresu wybranej podczas studiów specjalności nauczycielskiej lub nienauczycielskiej. Wybierając specjalność nauczycielską, absolwent posiada wiedzę oraz nabywa umiejętności określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i posiada uprawnienia do nauczania geografii, prowadzenia zajęć edukacyjnych z zakresu geografii oraz – w przypadku realizacji odpowiedniej specjalności – także drugiego przedmiotu.</p> <p>Absolwent studiów drugiego stopnia wykazuje się przedsiębiorczością, potrafi pracować indywidualnie oraz kierować pracą zespołu nad danym zadaniem badawczym, jest świadom konieczności poszerzania swoich kompetencji zawodowych i aktualizowania wiedzy kierunkowej, zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, ma świadomość postępowania zgodnie z zasadami etyki.</p>
<p>Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe</p>	<p>Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do pracy w różnych instytucjach zajmujących się kompleksowym kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego, gospodarką przestrzenną, warunkami życia ludności oraz organizacją działalności społeczno-gospodarczej, a także systemami zarządzania środowiskiem.</p> <p>Absolwenci specjalności nauczycielskich, są przygotowani do nauczania geografii na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej oraz ewentualnie innych przedmiotów szkolnych, w zależności od realizowanej specjalności.</p>
<p>Dostęp do dalszych studiów</p>	<p>Uzyskany tytuł magistra daje możliwość podjęcia studiów w szkole doktorskiej oraz studiów podyplomowych.</p>

<p>Jednostka badawczo-dydaktyczna właściwa merytorycznie dla tych studiów</p>	<p>Instytut Geografii</p>
---	---------------------------

PLAN STUDIÓW W UKŁADZIE SEMESTRALNYM**GEOGRAFIA**

studia **stacjonarne** II stopnia (magisterskie)
rozpoczynające się w roku akademickim 2021/2022

Semestr I

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geografia miast / Urban Geography*	15							15	ZO	2
Geografia społeczna / Human Geography*	15							15	ZO	2
Geografia rolnictwa / Geography of Agriculture*	15							15	ZO	2
Geografia przemysłu i komunikacji / Geography of Industry, Transport and Communication*	15		15					30	E	3
Geografia społeczno-ekonomiczna Polski	15		15					30	E	3
Geologia regionalna świata	20							20	ZO	2
Globalne zmiany atmosfery	10			10				20	E	3
Techniki pozyskiwania informacji o obiekcie				15				15	ZO	2
Procesy katastrofalne w przyrodzie			15					15	ZO	2
Współczesne problemy hydrologiczne	15							15	ZO	2
Geografia krajobrazów Polski	20							20	E	3
Historia i metodologia geografii / History and Methodology of Geography*	30							30	E	3
	170		45	25				240	5E	29

*wybór zajęć w j. polskim lub j. angielskim

Pozostałe zajęcia

rodzaj zajęć	godz	punkty ECTS
Szkolenie BHP*	4	0
Szkolenie biblioteczne*	2	0
Szkolenie z ochrony praw autorskich i własności przemysłowej	4	0
		0

*studentom, którzy odbyli w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie kurs na studiach I stopnia, będzie on zaliczony.

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Język obcy dla celów akademickich			15					15	ZO	1
			15					15	-	1

Semestr II

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geografia kultur	15							15	ZO	1
Geografia regionalna Europy	15							15	E	2
Geografia regionalna krajów pozaeuropejskich	15							15	ZO	1
Geografia usług	15							15	ZO	1
Globalne i europejskie procesy integracji i dezintegracji	15							15	E	2
Antropocen – problemy przyrodnicze i społeczne	15							15	E	2
Dziedzictwo przyrodnicze			15					15	ZO	1
Geomorfologia regionalna	5		15					20	ZO	2
Gospodarka wodna	15			10				25	E	4
Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Sudety</i> *				30				30	ZO	4
	110		30	40				180	4E	20

*5 dni

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie-1					15			15	ZO	2
Język obcy dla celów akademickich			15					15	ZO	1
Fotografia jako narzędzie geografa / Photography in geography ^{*/**}				15				15	ZO	1
Wprowadzenie na rynek pracy**				15				15		
Podstawy programowania w Systemach Informacji				15				15		

Geograficznej **									
Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Tatry</i> **			18				18		
		15	15/ 18	15			45/ 18	-	4

*wybór zajęć w j. polskim lub j. angielskim

**do wyboru 1 kurs z wymienionych

Moduł specjalności do wyboru

Nazwa modułu	punkty ECTS
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	6
Nauki o Ziemi i środowisku	6
Geografia nauczycielska (1 z 3 wariantów: bez drugiego przedmiotu, z podstawami przedsiębiorczości, z wiedzą o społeczeństwie)	6 (9/7)

Semestr III

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie-2					15			15	Z	6
Wykład monograficzny ogólnouczelniany lub instytutowy do wyboru w języku polskim 1*										1
Wykład monograficzny ogólnouczelniany lub instytutowy do wyboru w języku polskim 2*	15							15	Z	1
Wykład monograficzny ogólnouczelniany lub instytutowy do wyboru w języku angielskim 1*										2
	30				15			45	-	8

* student wybiera obowiązkowo 2 wykłady w jęz. polskim (po 1 p. ECTS) lub 1 wykład w jęz. ang. (2 p. ECTS)

Moduł specjalności do wyboru

Nazwa modułu	punkty ECTS
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	22
Nauki o Ziemi i środowisku	22
Geografia nauczycielska (1 z 3 wariantów: bez drugiego przedmiotu, z podstawami przedsiębiorczości, z wiedzą o społeczeństwie)	22 (32/28)

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Bieszczady</i> *				24				24	ZO	3
				24				24	-	3

*4 dni

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie-3					30			30	Z	5
Pracownia magisterska					15			15	Z	3
					45			45	-	8

Moduł specjalności do wyboru

Nazwa modułu	punkty ECTS
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	10
Nauki o Ziemi i środowisku	10
Geografia nauczycielska (1 z 3 wariantów: bez drugiego przedmiotu, z podstawami przedsiębiorczości, z wiedzą o społeczeństwie)	10 (17/23)

Egzamin dyplomowy

Tematyka	Punkty ECTS
Dyplomant na egzaminie powinien wykazać się ogólną wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w zakresie studiów II stopnia z zakresu geografii, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki swej specjalizacji. Powinien wykazać się kompleksowym, szerokim spojrzeniem na stan i dynamikę zjawisk będących przedmiotem specjalizacji w różnych skalach przestrzeni geograficznej od globalnej poprzez regionalną po lokalną.	9

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
27.04.2021

Nazwa specjalności   **Geografia nauczycielska¹**

Liczba punktów ECTS   37

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz zajęć edukacyjnych z zakresu geografii we wszystkich typach szkół i placówek edukacyjnych. Jest przygotowany także do pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach prowadzących szkolenia dla młodzieży i dorosłych, w wydawnictwach edukacyjnych. Jest kompetentny w każdej pracy, wymagającej profesjonalnego kontaktu z klientem, a szczególnie procesie komunikacji społecznej, w tym interpersonalnej i pracy w zespole.

Jest kompetentny w korzystaniu z procedur i możliwości instytucji życia publicznego oraz rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Jest kreatywny w rozwijaniu postawy przedsiębiorczej i procesie ustawicznego samokształcenia, wrażliwy na rzecz poszanowania prawa i wolności, przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych narodowości, wyznań i przekonań oraz zaangażowania w działalność organizacji społecznych.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu.
W02	Zna terminologię używaną w pedagogice, dydaktyce geografii oraz dyscyplinach pokrewnych do opisywania procesu wychowawczo-dydaktycznego i kształcenia geograficznego w szkole.

¹ bez przygotowania do nauczania drugiego przedmiotu.

W03	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki edukacji geograficznej w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej, rozumie interdyscyplinarny charakter wiedzy geograficznej.
W04	Posiada wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia geograficznego: celów i treści kształcenia, środków dydaktycznych i metod kształcenia, ewaluacji procesu dydaktycznego.
W05	Charakteryzuje miejsce edukacji w zakresie geografii w reformowanym systemie edukacji.
W06	Zna różne źródła informacji o sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej.
W07	Dostrzega i wyjaśnia złożoność relacji człowiek- środowisko, zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.
W08	Zna metody nauczania geografii w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej.
W09	Rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;
W10	Zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
W11	Rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.
W12	Zna zasady udzielania pierwszej pomocy
W13	Rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.
UMIĘJĘTNOŚCI	
U01	Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.
U02	Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces, a także ludzi o odmiennych przekonaniach i kulturze.
U03	Analizuje i interpretuje cele kształcenia geograficznego dla wybranych poziomów nauczania, dokonuje doboru treści kształcenia oraz wyboru strategii realizacji zaplanowanych efektów.
U04	Wykorzystuje znajomość poznanych teorii nauczania do organizowania i planowania lekcji geografii oraz rozwijania zainteresowań uczniów geografią oraz relacjami człowieka ze środowiskiem.

U05	Potrafi samodzielnie przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji lekcji geografii (zajęć kameralnych i terenowych); oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia, przygotowywać i motywować uczniów do uczestnictwa w olimpiadzie przedmiotowej.
U06	Posiada umiejętność interpretacji i oceny zjawisk i wydarzeń w życiu społeczności lokalnej.
U07	Analizuje i interpretuje dane pochodzące z różnych źródeł informacji stosując podstawowe metody statystyczne.
U08	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu dydaktyki geografii w praktyce szkolnej.
U09	Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji, zebrania klasowego, organizowania głosowania oraz szkolnych wyborów.
U10	Analizuje i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.
U11	Potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.
U12	Potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.
U13	Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.
K02	Jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli i zadań nauczyciela.
K03	Dąży do budowania emocjonalnej więzi z uczniami w czasie procesu dydaktycznego i utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela, wykazuje zaangażowanie w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań związanych z praktyką szkolną.
K04	Dąży do ustawicznego samokształcenia i uczestnictwa różnych formach doskonalenia i doskonalenia nauczycieli geografii.
K05	Przestrzega zasad etyki w pracy dydaktyczno-wychowawczej.
K06	Rozwija wrażliwość na rzecz poszanowania prawa i wolności oraz przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych wyznań, przekonań i narodowości.
K07	Rozwija u siebie i wzbudza u innych postawę zaangażowania się w działalność organizacji społecznych i samorządowych.
K08	Dokonyuje autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
K09	Wykorzystuje zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.
K10	Skutecznie koryguje swoje błędy językowe i doskonali aparat emisji głosu.

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Geografia nauczycielska¹

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2021/2022

Semestr 2:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkt y ECT S	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Relacje człowiek – środowisko geograficzne	15		15					30	E	3
Podstawy psychologii klinicznej dla nauczycieli	15		15					30	Z	1
Koncepcje i praktyki wychowania dla szkoły ponadpodstawowej			15					15	ZO	1
Pierwsza pomoc przedmedyczna			8					8	Z	1
	30		53					83	1E	6

Semestr 3:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkt y ECT S	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*				30				30	ZO	4
Morze Bałtyckie i gospodarka morska	10		10					20	ZO	2
Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie			15					15	Z	2
Emisja głosu			15					15	Z	1
Koncepcje i praktyki nauczania geografii			30					30	ZO	4
Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej	15	35				10		60	E	6
	25	35	70	30		10		170	1E	19

*zajęcia częściowo w terenie

¹ bez przygotowania do nauczania drugiego przedmiotu.

Praktyki

nazwa praktyki	godz	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	36	4	ZO	3
				3

Semestr 4:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Problemy edukacji wielokulturowej			15					15	ZO	3
Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym	15							15	ZO	3
Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym	15							15	Z	2
Tutoring w edukacji geograficznej			15					15	Z	2
	30		30					60	-	10

Informacje uzupełniające:

sem.	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	tyg.	godziny zajęć z ucz./wych.		termin i system realizacji praktyki
			razem	prov.	
3	Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	4	36	10	Nieciągła (grudzień-styczeń)
		4	36	10	

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
27.04.2021

Nazwa specjalności **Geografia z wiedzą o społeczeństwie**

Liczba punktów ECTS 58

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania geografii w szkole ponadpodstawowej oraz wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej oraz zajęć edukacyjnych z zakresu geografii i wiedzy o społeczeństwie we wszystkich typach szkół i placówek edukacyjnych. Jest przygotowany także do pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach prowadzących szkolenia dla młodzieży i dorosłych, w wydawnictwach edukacyjnych. Jest kompetentny w każdej pracy, wymagającej profesjonalnego kontaktu z klientem, a szczególnie procesie komunikacji społecznej, w tym interpersonalnej i pracy w zespole.

Jest kompetentny w korzystaniu z procedur i możliwości instytucji życia publicznego oraz rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Jest kreatywny w rozwijaniu postawy przedsiębiorczej i procesie ustawicznego samokształcenia, wrażliwy na rzecz poszanowania prawa i wolności, przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych narodowości, wyznań i przekonań oraz zaangażowania w działalność organizacji społecznych.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu.
W02	Zna terminologię używaną w pedagogice, dydaktyce geografii i WOS oraz dyscyplinach pokrewnych do opisywania procesu wychowawczo-dydaktycznego i kształcenia geograficznego w szkole.
W03	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki edukacji geograficznej w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej, rozumie interdyscyplinarny charakter wiedzy geograficznej.
W04	Posiada wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia geograficznego i z WOS: celów i treści kształcenia, środków dydaktycznych i metod kształcenia, ewaluacji procesu dydaktycznego.
W05	Charakteryzuje miejsce edukacji w zakresie geografii i WOS w reformowanym systemie edukacji.
W06	Zna różne źródła informacji społeczno-polityczno-komunikacyjnej i podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o społeczeństwie (socjologii, stosunków międzynarodowych, systemu prawnego, myśli politycznej, gospodarki rynkowej, ustroju politycznego i instytucji państwa, samorządu terytorialnego).

W07	Charakteryzuje wybrany przykład relacji człowiek- środowisko wskazując jego konsekwencje przyrodnicze, społeczne i gospodarcze.
W08	Dostrzega i wyjaśnia złożoność relacji człowiek- środowisko, zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.
W09	Omawia funkcjonowanie instytucji publicznych, systemu prawa i sądownictwa, bezpieczeństwa oraz edukacji i pracy, a także praw człowieka.
W10	Omawia współczesne stosunki międzynarodowe oraz zasady i procedury demokracji.
W11	Zna metody nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej.
W12	Rozumie zasady sprawowania władzy w Polsce.
W13	Ma podstawową wiedzę z zakresu życia publicznego, która umożliwi odpowiedzialne i skuteczne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym w pracy samorządowej.
W14	Posiada wiedzę na temat struktury polskiego społeczeństwa i wybranych problemów społecznych w Polsce.
W15	Rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;
W16	Zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
W17	Rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.
W18	Zna zasady udzielania pierwszej pomocy
W19	Rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.
U02	Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.

U03	Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces, a także ludzi o odmiennych przekonaniach i kulturze.
U04	Analizuje i interpretuje cele kształcenia geograficznego i WOS dla wybranych poziomów nauczania, dokonuje doboru treści kształcenia oraz wyboru strategii realizacji zaplanowanych efektów.
U05	Wykorzystuje znajomość poznanych teorii nauczania do organizowania i planowania lekcji geografii i WOS oraz rozwijania zainteresowań uczniów geografiami oraz tematyką życia społeczno-politycznego kraju.
U06	Potrafi samodzielnie przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji lekcji geografii i WOS (zajęć kameralnych i terenowych); oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia, przygotowywać i motywować uczniów do uczestnictwa w olimpiadzie przedmiotowej.
U07	Posiada umiejętność interpretacji i oceny zjawisk i wydarzeń w życiu społecznym i politycznym.
U08	Sprawnie korzysta z procedur i możliwości jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym procedur bezpieczeństwa oraz prawnych rozwiązań codziennych problemów.
U09	Rozpoznaje i rozwiązuje problemy społeczno- polityczne i ekonomiczne w skali lokalnej, regionalnej, krajowej, europejskiej i globalnej.
U10	Analizuje i interpretuje dane pochodzące z różnych źródeł informacji społeczno-polityczno-ekonomicznej stosując podstawowe metody statystyczne.
U11	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu dydaktyki geografii i dydaktyki wiedzy o społeczeństwie w praktyce szkolnej.
U12	Analizuje prawa i obowiązki obywatela RP, umie je chronić oraz rozpoznawać przypadki ich łamania.
U13	Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji, zebrania klasowego, organizowania głosowania oraz szkolnych wyborów.
U14	Analizuje i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.
U15	Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji, zebrania klasowego, organizowania głosowania oraz szkolnych wyborów.
U16	Analizuje i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.
U17	Potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.
U18	Potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.
U19	Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.
K02	Jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli i zadań nauczyciela.
K03	Dąży do budowania emocjonalnej więzi z uczniami w czasie procesu dydaktycznego i utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela, wykazuje zaangażowanie w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań związanych z praktyką szkolną.
K04	Dąży do ustawicznego samokształcenia i uczestnictwa różnych formach dokształcania i doskonalenia nauczycieli geografii i wiedzy o społeczeństwie.
K05	Przestrzega zasad etyki w pracy dydaktyczno-wychowawczej.

K06	Rozwija wrażliwość na rzecz poszanowania prawa i wolności oraz przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych wyznań, przekonań i narodowości.
K07	Rozwija u siebie i wzbudza u innych postawę zaangażowania się w działalność organizacji społecznych i samorządowych.
K08	Dokonuje autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
K09	Wykorzystuje zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.
K10	Skutecznie koryguje swoje błędy językowe i doskonali aparat emisji głosu.

...

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Geografia z wiedzą o społeczeństwie studia rozpoczynające się w roku akademickim 2021/2022

Semestr 2:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkt y ECT S	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Relacje człowiek – środowisko geograficzne	15		15					30	E	3
Podstawy psychologii klinicznej dla nauczycieli	15		15					30	Z	1
Koncepcje i praktyki wychowania dla szkoły ponadpodstawowej			15					15	ZO	1
Pierwsza pomoc przedmedyczna			8					8	Z	1
Człowiek i rodzina w społeczeństwie			15					15	Z	1
	30		68					98	1E	7

Semestr 3:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*				30				30	ZO	4
Morze Bałtyckie i gospodarka morska	10		10					20	ZO	2
Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie			15					15	Z	1
Emisja głosu			15					15	Z	1
Koncepcje i praktyki nauczania geografii			30					30	ZO	4
Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej	15	35				10		60	E	6
Środki masowego przekazu w kształceniu			15					15	Z	1
Sprawowanie władzy w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie	15							15	Z	1

System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej dla nauczycieli wiedzy o społeczeństwie	30							30	Z	2
Spółeczeństwo polskie w edukacji z zakresu wiedzy o społeczeństwie	30							30	Z	2
Współczesne stosunki międzynarodowe i polska polityka zagraniczna	15							15	Z	1
	115	35	85	30			10	275	1E	25

*zajęcia częściowo w terenie

Praktyki

nazwa praktyki	godz	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	36	4	ZO	3
				3

Semestr 4:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Problemy edukacji wielokulturowej			15					15	ZO	3
Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym	15							15	ZO	3
Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym	15							15	Z	2
Tutoring w edukacji geograficznej			15					15	Z	2
Samorząd terytorialny	15	15						30	ZO	2
Mniejszości narodowe, etniczne i religijne w nauczaniu geografii i wiedzy o społeczeństwie	15	15						30	ZO	1
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej	30	45				15		90	E	5
	90	75	30			15		210	1E	18

Praktyki

nazwa praktyki	godz	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej	90	8	zo	5
				5

Informacje uzupełniające:

sem.	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	tyg.	godziny zajęć z ucz./wych.		termin i system realizacji praktyki
			razem	prow.	
3	Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	3	36	8	nieciągła (grudzień-styczeń)
4	Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej	8	90	20	nieciągła (30h w szkole podstawowej oraz 60h w ponadpodstawowej)

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
27.04.2021

Nazwa specjalności **Geografia z podstawami przedsiębiorczości**

Liczba punktów ECTS 58

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania przedmiotu „geografia” w szkole ponadpodstawowej oraz przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości” w szkole ponadpodstawowej, a także innych zajęć z zakresu geografii i przedsiębiorczości we wszystkich typach szkół i placówkach edukacyjnych.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu.
W02	Zna terminologię używaną w pedagogice, dydaktyce geografii i przedsiębiorczości oraz dyscyplinach pokrewnych do opisywania procesu wychowawczo-dydaktycznego i kształcenia geograficznego w szkole.
W03	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki edukacji geograficznej w szkole ponadpodstawowej, rozumie interdyscyplinarny charakter wiedzy geograficznej.
W04	Posiada wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia geograficznego i z zakresu przedsiębiorczości: celów i treści kształcenia, środków dydaktycznych i metod kształcenia.
W05	Charakteryzuje miejsce edukacji w zakresie przedsiębiorczości w systemie edukacji.
W06	Zna podstawowe pojęcia i teorie z zakresu przedsiębiorczości.
W07	Wymienia podstawowe cechy i funkcje pieniądza w gospodarce.
W08	Zna zasady gospodarowania finansami w gospodarstwie domowym, przedsiębiorstwie, jednostkach samorządu terytorialnego oraz państwie, a także funkcjonowania systemów bankowych i ubezpieczeniowych.
W09	Posiada podstawową wiedzę na temat polityki społecznej i gospodarczej, w szczególności ekonomicznych skutków regulacji i interwencji państwa w gospodarkę.
W10	Zna podstawowe rodzaje podatków pośrednich i bezpośrednich.
W11	Zna podstawowe przepisy kodeksu pracy i wykonywania zadań na podstawie umów cywilno-prawnych.
W12	Zna podstawowe zasady zarządzania, z uwzględnieniem etyki.
W13	Dostrzega i wyjaśnia złożoność relacji człowiek- środowisko, zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.

W14	Rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;
W15	Zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
W16	Rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.
W17	Zna zasady udzielania pierwszej pomocy
W18	Rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.
U02	Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.
U03	Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces.
U04	Analizuje i interpretuje cele kształcenia geograficznego i z zakresu przedsiębiorczości dla wybranych poziomów nauczania, dokonuje doboru treści kształcenia oraz wyboru strategii realizacji zaplanowanych efektów.
U05	Wykorzystuje znajomość poznanych teorii nauczania do organizowania i planowania lekcji geografii, podstaw przedsiębiorczości i ekonomii w praktyce oraz rozwijania zainteresowań geograficznych uczniów.
U06	Potrafi samodzielnie przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji lekcji geografii i z zakresu przedsiębiorczości (zajęć kameralnych i terenowych); oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia.
U07	Posiada umiejętność analizy podstawowych procesów ekonomicznych zachodzących w różnej skali układach przestrzennych oraz przedsiębiorstwie.
U08	Posiada umiejętność analizowania sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego i państwa.
U09	Posiada zdolność kreatywnego tworzenia biznes planu przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem analizy rynku i planu marketingowego.
U10	Posiada umiejętność przewidywania społeczno-ekonomicznych skutków stosowania określonych instrumentów polityki gospodarczej oraz prawidłowo formułować wnioski i przewidywania co do efektów stosowania poszczególnych polityk gospodarczych.
U11	Posiada umiejętność komunikowania się z innymi stosując odpowiednie formy komunikacji.

U12	Potrafi dokonać analizy rynku pracy w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i europejskiej.
U13	Potrafi przygotować dokumenty aplikacyjne w czasie poszukiwania pracy, potrafi właściwie się przygotować i zaprezentować w czasie rozmowy kwalifikacyjnej.
U15	Potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.
U16	Potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.
U17	Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.
K02	Jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.
K03	Dąży do budowania emocjonalnej więzi z uczniami w czasie procesu dydaktycznego i utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela, wykazuje zaangażowanie w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań związanych z praktyką szkolną.
K04	Dąży do ustawicznego samokształcenia i uczestnictwa różnych formach dokształcania nauczycieli geografii i przedsiębiorczości.
K05	Przestrzega zasad etyki w pracy, w tym pracy dydaktyczno-wychowawczej
K06	Przejawia postawę przedsiębiorczą w myśleniu i działaniu.
K07	Umie współpracować w zespole, kierując się zasadami etycznymi.
K08	Dokonuje autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
K09	Wykorzystuje zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.
K10	Skutecznie koryguje swoje błędy językowe i doskonali aparat emisji głosu.

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Geografia z podstawami przedsiębiorczości studia rozpoczynające się w roku akademickim 2021/2022

Semestr 2:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkt y ECT S	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Relacje człowiek – środowisko geograficzne	15		15					30	E	3
Podstawy psychologii klinicznej dla nauczycieli	15		15					30	Z	1
Koncepcje i praktyki wychowania dla szkoły ponadpodstawowej			15					15	ZO	1
Pierwsza pomoc przedmedyczna			8					8	Z	1
Ekonomia w edukacji przedsiębiorczości	15		15					30	E	2
Podstawy prawa gospodarczego i prawa pracy	15							15	Z	1
	60		70					128	2E	9

Semestr 3:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*				30				30	ZO	4
Morze Bałtyckie i gospodarka morska	10		10					20	ZO	2
Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie			15					15	Z	1
Emisja głosu			15					15	Z	1
Koncepcje i praktyki nauczania geografii			30					30	ZO	4
Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej	15	35				10		60	E	6
Podstawy finansów i bankowości	15			15				30	ZO	2
System podatkowy i ubezpieczeniowy	10			10				20	ZO	1
Polityka gospodarcza i społeczna	15							15	Z	1

Etyka życia społeczno-gospodarczego i społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa	15						15	Z	1
Komunikacja interpersonalna i autoprezentacja			20				20	ZO	1
Ochrona praw konsumentów				15			15	Z	1
Zarządzanie przedsiębiorstwem	15		15				30	E	2
Projektowanie własnego biznesu				30			30	ZO	2
	95	35	105	100		10	345	1E	29

*zajęcia częściowo w terenie

Praktyki

nazwa praktyki	godz	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	36	4	ZO	3
				3

Semestr 4:

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkt y ECTS	
	W	zajęc w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Problemy edukacji wielokulturowej			15					15	ZO	3
Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym	15							15	ZO	2
Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym	15							15	Z	2
Tutoring w edukacji geograficznej			15					15	Z	2
Wprowadzenie na rynek pracy w oświacie				15				15	Z	1
Dydaktyka podstaw przedsiębiorczości	15	35				10		60	E	3
	45	35	30	15		10		135	1E	13

Praktyki

nazwa praktyki	godz	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z podstaw przedsiębiorczości w szkole ponadpodstawowej	60	8	ZO	4
				4

Informacje uzupełniające:

sem.	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	tyg.	godziny zajęć z ucz./wych.		termin i system realizacji praktyki
			razem	prow.	
3	Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	4	36	10	nieciągła (grudzień-styczeń)
4	Praktyka zawodowa z podstaw przedsiębiorczości w szkole ponadpodstawowej	8	60	10	nieciągła
		12	96	20	

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
27.04.2021

Nazwa specjalności

Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

Liczba punktów ECTS

37

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Specjalność geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna jest ukierunkowana na problematykę kształtowania się procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych oraz relacji pomiędzy elementami przestrzeni geograficznej. Szczególną uwagę zwrócono na relację człowiek – terytorium przede wszystkim w kontekście lokalnym i regionalnym, w celu przygotowania do pracy szczególnie w instytucjach związanych z zarządzaniem i rozwojem układów przestrzennych. Studenci kończący specjalność geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna nabywają umiejętności w zakresie specjalistycznych metod badań geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, rozumienia przemian społeczno-gospodarczych oraz problemów zagospodarowania przestrzennego miast i obszarów wiejskich, a także umiejętności analizy powiązań pomiędzy gospodarką i sferą społeczną, kształtowanych przez różnorodne czynniki.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Rozumie na poziomie zaawansowanym aparat pojęciowy z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, także w języku obcym.
W02	Zna metody badań geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem metod analizy przestrzennej, także przy wykorzystaniu technologii geoinformacyjnych.
W03	Rozumie wpływ procesów społeczno-gospodarczych i politycznych na zróżnicowanie poziomu i jakości życia ludności, przemiany poszczególnych sektorów gospodarki oraz efektywność działalności gospodarczej.
W04	Rozumie zasady zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem miast, w warunkach globalnych przemian społecznych i gospodarczych.
W05	Wymienia najważniejsze problemy współczesności w aspekcie rozwoju społeczno-gospodarczego w skali lokalnej, regionalnej, Polski, Europy i świata oraz wyjaśnia ich genezę oraz konsekwencje.
W06	Zna główne etapy i uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych państw świata, ze szczególnym uwzględnieniem państw europejskich.

W07	Zna demograficzne, społeczno-kulturowe i polityczne przyczyny różnic pomiędzy państwami i regionami oraz potrafi je powiązać z przekształceniami środowiska przyrodniczego
W08	Rozumie relacje pomiędzy elementami przestrzeni społeczno-gospodarczej i przyrodniczej.
UMIĘJĘTNOŚCI	
U01	Wykorzystuje bazy danych, technologie geoinformacyjne i metody analizy do identyfikacji i interpretacji zjawisk oraz procesów społeczno-ekonomicznych w różnych skalach przestrzennych.
U02	Opisuje procesy społeczno-gospodarcze wyjaśniając przyczyny zróżnicowania warunków ekonomicznych oraz natężenia zjawisk społeczno-kulturowych w ujęciu przestrzennym.
U03	Posiada pogłębione umiejętności przygotowywania prac pisemnych oraz wystąpień ustnych, w języku polskim i/lub obcym, dotyczących zagadnień geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej.
U04	Posiada umiejętności pozwalające na uczestniczenie w opracowywaniu dokumentów strategicznych i planistycznych dotyczących rozwoju gospodarczego i analiz przestrzennego zagospodarowania do celów gospodarczych i społecznych.
U05	Posługuje się zaawansowaną terminologią z geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, także w języku obcym.
U06	Posiada umiejętności niezbędne w opracowywaniu planu przedsięwzięcia o charakterze społeczno-gospodarczym, np. własnego przedsiębiorstwa lub elementów strategii rozwoju układu przestrzennego
U07	Potrafi ocenić decyzje w zakresie zarządzania jednostką samorządu terytorialnego w odniesieniu do zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań społeczno-kulturowych, gospodarczych i politycznych.
U08	Potrafi zebrać dane statystyczne oraz literaturę niezbędną o przygotowania opracowania charakteryzującego zróżnicowanie przestrzenne i zmiany w czasie wybranych zagadnień społecznych, kulturowych lub gospodarczych w badanym państwie, regionie lub układzie lokalnym.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Jest gotowy do pracy w firmach i instytucjach związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym i kształtowaniem przestrzeni geograficznej zgodnie z potrzebami społecznymi i współczesnymi wyzwaniem cywilizacyjnymi (związanymi z kształtowaniem się społeczeństwa informacyjnego i budową gospodarki opartej na wiedzy) przy uwzględnieniu zasad etycznych.
K02	Dostrzega problemy rozwoju układów przestrzennych i jest chętny do udziału w działaniach różnych społeczności na rzecz podnoszenia poziomu i jakości życia ludności.
K03	Jest odpowiedzialny za powierzony mu sprzęt, potrafi zorganizować pracę indywidualną i zespołową, sumiennie wykonuje powierzone mu zadania oraz czuje odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy innych oraz realizację podjętych zadań.
K04	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrzebę upowszechniania przedsiębiorczości i postaw sprzyjających zaangażowaniu w przygotowywanie, propagowanie i realizację projektów społecznych i gospodarczych w społecznościach lokalnych lub regionalnych.
K05	Rozumie wartość różnorodności kulturowej i potrzebę stosowania zasad zachowania wynikających z szacunku wobec przedstawicieli innych kultur.
K06	Wykazuje krytycyzm wobec źródeł informacji.
K07	Jest chętny do rozwijania umiejętności komunikacyjnych, organizacyjnych oraz kierowniczych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X		X	X	X		X	
W02						X	X	X		X		X	
W03						X	X	X	X	X		X	
W04						X		X	X	X		X	
W05						X	X	X	X	X		X	
W06						X	X	X	X	X		X	
W07						X		X	X			X	
W08						X		X	X	X		X	
U01						X	X	X	X	X			
U02				X		X	X	X	X	X			
U03						X	X	X		X			
U04				X		X	X	X	X	X		X	
U05						X	X	X	X	X		X	
U06						X	X	X	X	X		X	
U07				X		X	X	X	X	X			
U08						X	X	X	X	X			
K01						X		X					
K02						X		X					
K03						X	X	X	X				
K04						X	X	X	X				
K05						X	X	X					
K06						X	X	X					
K07						X	X	X					

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2021/2022

Semestr II :

Zajęcia dydaktyczne - obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metody badań geografii społeczno-ekonomicznej				24				24	ZO	2
Przemiany społeczne i gospodarcze w układzie globalnym			24					24	E	3
Ćwiczenia terenowe z geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej				12				12	ZO	1
			24	36				60	1E	6

Semestr III

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Rozwój lokalny i regionalny	10		20					30	E	5
Problemy rozwoju miast / Urban Development Challenges*			15					15	ZO	4
Współczesne przemiany rolnictwa / Contemporary Changes in Agriculture*			15					15	ZO	3
Geoinformacja w geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej				30				30	ZO	5
Metody analizy przestrzennej	15			15				30	E	5
	25		50	45				120	2E	22

* wybór zajęć w j. polskim lub j. angielskim

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geografia wybranych krajów europejskich			15					15	ZO	3
Poziom i jakość życia ludności			15					15	ZO	3
			30					30	-	6

Kursy do wyboru*

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Konwersatorium z geografii społecznej / Human Geography			15					15	ZO	2
Miasta w dobie globalizacji			15							
Problemy rozwoju obszarów wiejskich			15							
Wybrane problemy społeczno-ekonomiczne Ameryki Łacińskiej	15									
Wybrane problemy społeczno-ekonomiczne Azji Wschodniej	15									
Geopolityka i geostrategia	15									
Planowanie regionalne			15					15	ZO	2
Projektowanie i prowadzenie własnego biznesu				15						
Marketing terytorialny	5		10							
Przestrzeń publiczna	15									
Współczesne wyzwania transportu miejskiego	5		10							
Partycypacja społeczna w gospodarce przestrzennej			15							
Gospodarka cyrkularna	15							30	-	4
	-		-	-						

*należy wybrać po jednym kursie z każdego bloku

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
27.04.2021

Nazwa specjalności

Nauki o Ziemi i środowisku

Liczba punktów ECTS

37

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Specjalność jest ukierunkowana na problematykę fizycznogeograficzną w zakresie relacji człowiek – środowisko. Studenci kończący tą specjalność nabywają podstawowych umiejętności w zakresie gromadzenia, inwentaryzacji, weryfikacji i przetwarzania danych o środowisku przyrodniczym oraz ich interpretacji. Nabyte umiejętności i wiedza powinny przygotować studentów do podjęcia pracy związanej z monitorowaniem środowiska oraz jego zarządzaniem, konsultingiem środowiskowym w stosownych służbach państwowych a także inwentaryzacji przyrodniczej oraz kompleksowych opracowań ekofizjograficznych.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Rozumie mechanizmy powstawania i rodzaje zagrożeń naturalnych i antropogenicznych w środowisku geograficznym.
W02	Dysponuje poszerzoną wiedzą z zakresu ewolucji i funkcjonowania systemów fluwialnych w warunkach antropopresji i naturalnych przemian środowiska.
W03	Dysponuje poszerzoną wiedzą z zakresu geologii i geomorfologii regionów w kontekście rozmieszczenia atrakcji geoturystycznych w Polsce i w świecie
W04	Dysponuje poszerzoną wiedzą z zakresu procesów geologicznych, hydrologicznych, geomorfologicznych i klimatycznych zachodzących w warunkach naturalnych przemian środowiska oraz wywołanych działalnością człowieka i rozumie powiązania pomiędzy nimi.
W05	Ma poszerzoną wiedzę na temat geo-zagrożeń w skali makro i mikro, ich przestrzennego zróżnicowania oraz metodyki pomiarów nasilenia tych zjawisk przyrodniczych.
W06	Ma poszerzoną wiedzę na temat przestrzennego i sezonowego zróżnicowania zasobów wodnych w Polsce.
W07	Ma poszerzoną wiedzę o procesach fluwialnych i denudacyjnych, ich uwarunkowaniach oraz skutkach ich działalności w warunkach naturalnych i w warunkach antropopresji. Rozumie powiązania tych procesów w środowisku.
W08	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu metodologii stosowanej do

	opracowań ekofizjograficznych oraz hydroekologicznej oceny stanu zlewni, ze szczególnym uwzględnieniem stanu koryta rzeki.
W09	Objaśnia metody badania ryzyka ekologicznego.
W10	Posiada podstawową wiedzę dotyczącą kamieni budowlanych i innych elementów przyrody nieożywionej wykorzystywanych w architekturze i sztuce
W11	Rozumie powiązania pomiędzy procesami hydrologicznymi, geomorfologicznymi i ekologicznymi w ciekach, potrafi wskazać działania mające na celu poprawę jakości wód.
W12	Wie na czym polega struktura Państwowego Monitoringu Środowiska i potrafi wyjaśnić zasadność działań podejmowanych w ramach Programów Państwowego Monitoringu Środowiska
W13	Wyjaśnia zasady zarządzania środowiskiem przyrodniczym i systemy zarządzania środowiskowego.
W14	Zna istotę systemowego podejścia do zarządzania środowiskiem i zarządzania środowiskowego.
W15	Zna narzędzia pozwalające na modelowaniu przebiegu zjawisk i procesów przyrodniczych
W16	Zna organizację i cele działania światowej i krajowej sieci meteorologicznej, zasady kodowania danych meteorologicznych, podstawy numerycznych prognoz pogody, źródła danych meteorologicznych, wiarygodne źródła prognoz pogody.
W17	Zna procedury przeprowadzania audytu środowiskowego.
W18	Zna demograficzne, społeczno-kulturowe i polityczne przyczyny różnic pomiędzy państwami i regionami oraz potrafi je powiązać z ewolucją środowiska przyrodniczego
W19	Zna relacje pomiędzy gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem.
W20	Zna strategie, zasady i wskaźniki rozwoju zrównoważonego.
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Dokonuje wyboru właściwych metod ochrony poszczególnych zasobów środowiska geograficznego.
U02	Wykorzystuje nowoczesne techniki pomiarowe do identyfikacji i interpretacji zjawisk i procesów fizycznogeograficznych
U03	Klasyfikuje odpady oraz zanieczyszczenia, ocenia ich wpływ na środowisko.
U04	Określa ryzyko ekologiczne wybranych przedsięwzięć.
U05	Posiada pogłębione umiejętności przygotowywania prac pisemnych oraz wystąpień ustnych, w języku polskim i/lub obcym, dotyczących zagadnień historyczno-kulturowych i społecznoekonomicznych w powiązaniu z funkcjonowaniem środowiska przyrodniczego w wybranych państwach i regionach.
U06	Posiada umiejętność wykonania i krytycznej oceny opracowań ekofizjograficznych przeznaczonych do studium uwarunkowań i planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.
U07	Posiada kompetencje pozwalające na uczestniczenie w opracowywaniu dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie zagadnień środowiskowych
U08	Posługuje się terminologią z zakresu geografii fizycznej w języku polskim oraz w

	języku obcym.
U09	Potrafi dokonać pełnej analizy synoptycznej na podstawie różnorodnych danych meteorologicznych, przedstawić krótkoterminową prognozę pogody, wykonuje mapy synoptyczne i diagramy termodynamiczne.
U10	Potrafi ocenić stan (jakość) wybranych elementów środowiska przyrodniczego na podstawie badań monitoringowych oraz umie zaprojektować sieć monitoringu w oparciu o wymagane kryteria. Posiada umiejętności praktyczne do przeprowadzenia pomiarów natężenia dźwięku w wybranym obszarze, ustalenia odpowiedniej metodyki tych pomiarów i opracowania wyników zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.
U11	Potrafi odnaleźć i pozyskać odpowiednie dane hydrologiczne potrzebne do obliczeń wybranych parametrów hydrologicznych wezbrań, potrafi je analizować przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi.
U12	Potrafi podejmować właściwe decyzje w aspekcie zarządzania przedsiębiorstwem lub jednostką samorządowo terytorialną w odniesieniu do zagadnień środowiskowych
U13	Potrafi przeprowadzić hydromorfologiczną ocenę stanu koryta cieku.
U14	Potrafi przygotować raporty z audytu środowiskowego oraz opracować zalecenia pokontrolne.
U15	Potrafi sporządzić przykładowy program zrównoważonego rozwoju.
U16	Potrafi szczegółowo omówić procesy rzeźbotwórcze oraz ocenić ich wpływ na środowisko geograficzne.
U17	Potrafi wdrożyć i utrzymać systemy zarządzania środowiskowego na przykładzie wybranej organizacji.
U18	Potrafi wskazać główne uwarunkowania przyrodnicze oraz demograficzno-społeczne wpływające na rozmieszczenie ludności i działalności gospodarczej w państwach i regionach.
U19	Potrafi zaplanować weryfikację czy przedsiębiorstwo realizuje aktualnie obowiązujące przepisy ochrony środowiska.
U20	Potrafi zebrać dane statystyczne oraz literaturę niezbędną o przygotowania opracowania charakteryzującego czasowo-przestrzenne zróżnicowanie wybranych zagadnień przyrodniczych, społecznych, demograficznych lub gospodarczych w badanym państwie lub regionie.
U21	Potrafi zidentyfikować, opisać i wyjaśnić genezę różnych struktur sedymentacyjnych.
U22	Projektuje rozwiązania, w ramach których podmioty publiczne mogą ograniczyć negatywny wpływ produktów i usług na środowisko.
U23	Umie zaprojektować i przeprowadzić różne formy wyjazdów geoturystycznych
U24	Wskazuje sposoby utylizacji i zagospodarowania wybranych odpadów.
U25	wybiera i stosuje optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych przestrzennych w badaniach geograficznych i geograficzno-turystycznych.
U26	Wykorzystuje narzędzia geoinformatyczne do analiz przestrzennych i czasowych oraz tworzenia opracowań tematycznych z zakresu geografii fizycznej

U27	Zna metodykę ilościowej i jakościowej oceny natężenia procesów rzeźbotwórczych, wykorzystuje wyniki pomiarów i dostępne informacje (w tym dane kartograficzne) do prognozowania skutków oddziaływania procesów fluwialnych i denudacyjnych w warunkach antropopresji.
U28	Zna metodykę pomiarów nasilenia zjawisk geologicznych, wykorzystuje wyniki pomiarów i analiz powstałych w oparciu o różne metody badań geologicznych (w tym kartograficznych) i weryfikuje ich wyniki w kontekście geo-zagrożeń.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Dostrzega konieczność angażowania sił społecznych na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom wpływu człowieka na środowisko.
K02	Jest kompetentny w organizacji pracy w grupie oraz odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy innych oraz realizację podjętych zadań.
K03	Jest kreatywny i bierze aktywny udział w działaniach lokalnej społeczności na rzecz ochrony i kształtowania środowiska.
K04	Jest odpowiedzialny za powierzony mu sprzęt, potrafi zorganizować prace w grupie, sumiennie wykonuje powierzone mu zadania.
K05	Jest świadomy złożoności funkcjonowania systemu przyrodniczego na Ziemi, wykazuje postawę odpowiedzialności za poszanowanie środowiska przyrodniczego.
K06	Potrafi przystępnie i interesująco przedstawić treści związane z przyrodą nieożywioną i poszukuje nowej wiedzy w zakresie obiektów geoturystycznych dającej się wprowadzić do różnych działań turystycznych i rekreacyjnych
K07	Potrafi zorganizować konsultacje społeczne z udziałem specjalistów z różnych dziedzin w zakresie ochrony i kształtowania środowiska.
K08	Rozumie potrzebę monitoringu środowiskowego.
K09	Rozumie potrzebę ochrony ekosystemów rzecznych.
K10	Rozumie wartość różnorodności kulturowej i potrzebę stosowania zasad zachowania wynikających z szacunku wobec przedstawicieli innych kultur.
K11	Rozwija umiejętności komunikacyjne, organizacyjne oraz kierownicze.
K12	Wykazuje krytycyzm wobec internetowych źródeł informacji pochodzących spoza stosownych służb monitorujących środowisko.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01					X			X					
W02					X			X					
W03					X			X					
W04					X			X					
W05					X			X					
W06					X			X					
W07					X			X					

W08					X			X					
W09					X			X					
W10					X			X					
W11					X			X					
W12					X			X					
W13					X			X					
W14					X			X					
W15					X			X					
W16					X			X					
W17					X			X					
W18					X			X					
W19					X			X					
W20								X					
U01					X			X					
U02					X			X					
U03					X			X					
U04					X			X					
U05					X			X					
U06					X			X					
U07								X					
U08					X			X					
U09					X			X					
U10					X			X					
U11					X			X					
U12					X			X					
U13					X			X					
U14					X			X					
U15					X			X					
U16					X			X					
U17					X			X					
U18					X			X					
U19					X			X					
U20					X			X					
U21					X			X					
U22					X			X					
U23					X			X					
U24					X			X					
U25					X			X					
U26					X			X					
U27					X			X					
U28					X			X					
K01					X			X					
K02					X			X					
K03					X			X					

K04					X			X					
K05					X			X					
K06					X			X					
K07					X			X					
K08					X			X					
K09					X			X					
K10					X			X					
K11					X			X					
K12					X			X					

.....

pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI**Nauki o Ziemi i środowisku**

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2021/2022

Semestr II :

Zajęcia dydaktyczne - obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geologia regionalna Polski	15							15	E	2
Metody badań w geografii fizycznej				20				20	ZO	2
Meteorologia synoptyczna	10			15				25	ZO	2
	25			35				60	1	6

Semestr III :

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Ekologia krajobrazu	15							15	E	3
Geomorfologia dynamiczna i stosowana	10			15				25	E	4
Metody opracowań hydrologicznych				30				30	ZO	5
Ewolucja świata organicznego i jej przyczyny			15					15	ZO	3
Metody ilościowe w badaniach geomorfologicznych			15					15	ZO	3
Potencjał przyrodniczy a gospodarowanie w obszarach górskich	5		15					20	ZO	4
	30		15	75				120	2E	22

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Hydroekologia i ochrona ekosystemów rzecznych	5			10				15	ZO	3
Paleogeografia czwartorzędu i geoarcheologia	15							15	ZO	3
	20			10				30	-	6

Kursy do wyboru*

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metody badań osadów drobnoziarnistych				15				15	ZO	2
Globalne zmiany środowiska przyrodniczego	15							15	ZO	2
Meteorologia lotnicza i podstawy ruchu lotniczego				15				15	ZO	2
Interpretacja map geologicznych				15				15	ZO	2
Metody oceny hydromorfologicznej cieków				15				15	ZO	2
Ocena zagrożenia powodziowego w małych zlewniach górskich				15				15	ZO	2
Zmiany klimatyczne w historii Ziemi i ich następstwa			15					15	ZO	2
Monitoring krajobrazu				15				15	ZO	2
Cykliczność procesów przyrodniczych			15					15	ZO	2
Środowisko przyrodnicze Karpat				15				15	ZO	2
Kartografia geośrodowiskowa	5			10				15	ZO	2
	-		-	-				30	-	4

*do wyboru dwa kursy z puli kursów do wyboru